

Виходить 15. кожного місяця
Ч. З. Березень 1949
№ 3 Марц 1949

ІДІЯ/YOUNG L
оффіційне видає УЖЖНІ,
The Monthly Magazine of the
for Ukrainian Boy and Girl Scouts
тє і та

Молоде Життя

Журнал Пластового Юнацтва

ГАРНИЙ

СОЛАЧОК

Гурт «Барвінок» другого Куріння УПЮ-ок — членки, членки якого творили. — «6 році гурток «Барвінок» у Фюссен, хоче і дали продовжувати, започатковану колись при ці, не зважаючи, на розпорознання своїх членок по всьому світу, творили одні, внутрішньо спляну, цілість.

Тому звернулися вони до Булави Командантки Пластунок з проханням змінити їх гурткову назву на «Хрестячий барвінок», що мало символізувати розгалуження гуртка по світі, і водночас затвердити такий іх внутрішній гуртковий правильник:

1. Додержуватися завжди й усієї твоїх Головних Обов'язків Пластуна, постанов Пластового Закону і всіх пластових розпоряджень.

2. Закласти й успішно вести ходи один гуртком юначок. Новозаснованим гурткам надавати по змозі назву «Барвінок» і пов'язувати їх діяльність із діяльністю гуртка «Хрестячий барвінок», щоб у такий спосіб створити сім'ю «Барвінків».

3. У зв'язку з тим просити Командантку Пластунок затвердити назву «Хрестячий барвінок», щоб вся символізація була дальшою працею і завданням членок гуртка.

4. З переходом до Уладу Старших Пластунів відновити гурток «Хрестячий барвінок» в ім'ю старшо-пластусному куріні.

5. Підтримувати постійний листовий зв'язок з подругою впорядницею і іслами членами гуртка. Дбати про те, щоб писати до себе ціоплатнені раз на пів року.

6. Для 6. травня і 22. листопада кожного року надсилати гурткові звіти їхній діяльності.

7. Слухати наказів і доручень постійного проводу гуртка, обраного на 100-их сходинах, коли запроектовано і правильник гуртка, зи. 22. листопада 1948 р.

До своїх подруг, членок гуртка, ставиться із щирістю і братерською любою.

8. Як найближчу святість після пластикової лілеї берети на пластиловому односторонній на правій кишені гурткову відзнаку — металевий листочок барвінку з буквами В Й, Вов і Україна.

9. Одружитися тільки з Українцем.

10. На випадок недодержання ко-треєсіїз постанов Правильника не-

гайно виправдатися і приняти й винокути, якщо буде покладено, встановлену евидуальну кару.

Постанови цього правильника зробилися виконувати всі членки гуртка «Барвінок», заснованого при Пластовому Коші у Фюссен, у квітні 1946 року.

«Хрестячому барвінкові» бажаємо багато сили, витривалості й успіхів у його гарному задумі.

УКРАЇНСЬКІ ПЛАСТУНИ В США

«Вовки-сіромані» в Нью-Йорку

В Нью-Йорку заснувався самостійний пластовий гурток «Вовки-сіромані». Впорядником гуртка є ст. пл. Богдан Кекіш, гуртковим — пл. розв. Омелян Стешин.

Гурт новаків в Лос Енджелис

У Глендел заходами пластунок Слави Малиння і Олі Пайди зорганізовано мішаній гурток новаків. Праця іде тяжко, бо діти не знають української мови. Все ж гурток влаштував виступ під час Лістопадового свята (21. листопада м. р.) із сценюкою «Біля могили героя» і живим образом «А ми тую червону калину підіймемо». Діти трималися добре і зразу ж почали готовитися до другого виступу, що відбудеться 23. січня 1949 р. Гурток виступив із вергопом «Чудо у Вифлемі» і українськими народними танцями. Інструторками були вчителі згадані пластунки їх у виступі брали участь такі новаки: Елеонора Смерч, Патріція Жук, Ненсі Вайсарович, Орест і Тарас Ношаки, Рамон Фогель, Тома і Річард Гроди, Євген і Едвард Брікнери. Допомагали влаштовувати виступ п-на О. Конаневич.

Участь у скавтській американській виставці

19—20. лютого відбулася у Глендел виставка американських скавтів. У великих приміщеннях «Громадянської адіаторії» показували свої праці бой-скавти з Глендел, Бурбенк, Сан-Ленд, Іга, Тагана, Крещент. Заходами пл. сен. Л. Романіка і С. Малинінкої поощрювали дістати на виставці відділ для українського Пласту. Відділ мав назву «Українські

Гурток українських новаків в Лос Енджелис

пластиуни і пластунки, на чужині». Виставлено нашу пластову літературу, відзнаки, альбоми з фотографіями, килими, вишивки, різьби і кисянки. Експонати викликали серед відвідувачів багато зацікавлення.

Кобрэ-Окуліпник, ЛЧ

В КАНАДІ

Уповноважений Головної Пластової Старшини на Канаду скм. о. Володимир Іваненко передавав в Бінн.п.гу до Принц Алберт, Саск., на посаду піарока тамошньої церкви.

Референти пластунів і пластунок — Референтом пластунів у Канаді іменовано скм. Дмитра Штундера і Референтом пластунок скм. Д-р Надію Івахнюк. До їх компетенції належать справи організаційні і діяльністі.

«Бурякова станція» в Легбріджі. — Так назвали себе (неофіційно) пластуни і пластунки, які прибули сюди працювати на бурякових плантаціях. Найбільше є юначок. Праця іде з дяжками труднощами, бо пластуни і пластунки живуть досить далеко від села.

«Дніпровська Чайка» в Едмонтоні. — В Едмонтоні живе вже чимало пластунів і пластунок. Найкраще зорганізований гурток юначок «Дніпровська Чайка». Праця в гуртку іде живло, юначки підготовляться до п. проб.

Пластова Станція в Канаді. — Найактивнішою і найчисленнішою пластовою станцією в Канаді — це Торонто. Заступлені тут всі чотири пластові улади. Налаштовано зв'язок з канадською скавтською організацією. Зорганізовано теж Пласт-прияз.

Гурток юначок «Дніпровська Чайка» з Едмонтонської Пластової Станції на прогулянці над рікою

Українські новаки (скавзи), зорганізовані при українські греко-католицькій церкві св. Покрови у Вінніпегу (Канада). Фото з 1957

З честью виконане завдання

Кілька сторінок із записника пластиуни-боєвика

Ви бачили колись у мене старий почорнилі наган та витертий записник, що його я дбайливо перевозував у наші бурхливі дні. З тими речами звязана подія, про яку я хочу Вам съєгодні розсказати ... *

В квітні 1941 року нас трох війшли на советсько-німецькі пограниччя. Тонько, Кляпа і я.

В поїзді пахло весною. Топилися сніги, наливалися соком берізки, кожен з нас всією своєю істотою відчуває прихід весни.

Ми мали виконати важливі завдання. Із найбільшіх досідчім пластиунам доручено нам простижити советсько-німецькі пограничні коло місцевості. І з юрінтувалися добре в можливостях переходу. І це одно мали ми встановити. Від чотирьох місяців усі нації зв'язки не давали про себе знати. Чи не попала часом прикордонна сторожка на наші зв'язки? ... Тож у листопаді пішов Літа, 15 грудня пішли Кома і Негус а на Йордан відійшли Ірина та Гліб ... *

Опинившися в прикордонному лісі, докладно розглядаємо терен. Серед торішнього листя завважую левде по-мітну стежечку і прямує наєю в долину яром до потічка. Кляпа і Тонько залишилися нагорі. «Якби щось трапилося, то я тихо закрічу» — докладу Тонько.

Сходжу в долину. З-під ніг мені почалися граната. Підіймаю, що приглинується. Це ще польська, заржавла, із зірваним кільцем. Значить, не виконала комусь свого завдання. Але ж хто її згубив? Такі гранати мали і ми до диспозиції і це мене почало хвилювати.

Іду дальше і переходжу на другий бік потоку. Поміж деревами де-не-де плями брудного снігу і купи торішнього листя.

Рантом тихе «Кра-кра» — наше умовлене гасло. Прикладаю за першою купою листя і прислухаюся. Чутно кроки. Неоподалік проходить прикордонники, посвистуючи «Катюшу». Хочу заховатися в листя. Але що це?! Рукою натрапляю на холодне замерзле тіло ... *

Гліб та Ірина вибралися вертатися вже назад. «Грипси» акуратно позаховані. Амуніції вдосталь. Чотири пістолети Вальтера та один наган свідчили, що люди йдуть не на прогулянку.

«Ірино, якби щось з мною трапилось, то мусиш пробиватися далі сама. Собі ж я вже дам раду...»

«Добре ж, добре! Але, чому саме тебе пришили це тобі на думку?» — запитала Ірина.

«Хіба ж не знаєш, що Літа мусів розірвати себе гранатою і поранених Кому і Негуса зловлено. Здається, що із нами не все буде в порядку!»

Мовчки проходили між деревами. Холодніло. Зійдіклася зірвана вихор і почалася правдива снігова. Почало кутити снігом, що годі було бачити що перед собою.

В такий час особливо важко просуватися, до того що в загроженому терені. Ще пів години такої ходи і Гліб вириє хильничу спочити.

«Границя повинна бути вже за на-ми, можна зупинитися ...» почав. «Но, не здесь, в НКВД!» докінчив чужий хріпкий голос. «Руки вперед, бросати ружью!»

Гліб митто падає на землю і стріляє в напрямі голосу. Ірина теж начається стрілти в незнайдого ворога.

Але ж совети відповідають дальшими пострілами. Починається спріважний бій.

«Гліб! — я ранена, пробивайся далі сам. Я не дам тебе живою взяти!» — шептів Ірина.

«Ні, Ірино! Ти підеш з мною!»
«Таки ж ні! Не зможу! Ти мусиш іти! Тікай ...

Відстрилюючись, залишає Гліб місце сучинки. Оглядається ще раз туди, де залишила свою товарищку.

Підвідомо почувавши, що й він ранений. Щось теплого спливав по грудях.

Притискаючи до грудей холодну збрюю, пробивається навмань крізь хуртовину.

Але ж чує, що прислабає. Виснаженість падає вкінці на купу листя. Останнім зусиллям загрібастається в нього.

«Якщо Вас колись покличуть слу-жити Батьківщині, то Ви повинні бу-ти готові зустрічати всі труднощі охо-те і з усіхміх. Ви маєте знати, як дбати про себе самого, вміти знаходити дорогу в чужих країнах і брати на себе небезпечні обов'язки, не думаючи про свою особисту безпеку.»

Бі-ПІ

В очах миготять коліркові смужки, чuse ще відомін пострілів. Потому все втихає ... До свідомості приводить Гліб щойно біль.

«Що ж я згину, на те я був завжди готовий. Шкода тільки, що справа переходу кордону біля З. залишиться далі загадкою і тягните свіжі жертви. В такий спосіб вони ще багато нам пошкодять. А я не виконав свого останнього завдання ...»

Омліваючи з болю витягає свій старий, витертий пластовий записник і вписує дрижачою рукою останні рядки:

«29. січня 1941. Засідка на переході З.-І. Літа розірвали себе гранатою. Кома і Негус попали в їхні руки. Ірина поранена теж. Увага — потік ... «Олівець» випадає з рук. Гліб заглиблюється ще більше в листя і втрачає свідомість знову ...

Погідний січневий ранок був свідком, як прощається з тілом ще однокутника ... *

Так це був Гліб. Перед нами його записник, пістолі. Підношу наган.

Читаю останні рядки ... Справа з переходом кордону біля З. з'ясована. Але якую ціну!

— Дорогий друже! Ти з честью виконав своє завдання. Вже не зустрінемося більше на полтавських полях, в карпатських зворах чи в лісах Полісся. Ти перший з наших дружин-пластунів, що віддав своє молоде життя для Батьківщини. І ти, Ірино, що служили Великій Ідеї, пішла в небезпечну мандрувку і відійшла із нашого круга ... Де ти тепер, в цій хвилині? В підвалах НКВД, чи там, де немає смутку ні сліз? Пір якій ватри зустрінемося знову всі разом?

Сонце скиялося до заходу, коли ми, кричкоши, моя злодії, несли тіло дорогого товариша мандрувки.

Перепер ЛКП-Хрестопосець

Пластуни тaborують

Джемборі скавтів усього Пацифіку

(Допис українського пласта з Австралії)

УСМІХ СКАВТІВ ЗАМІСТЬ ВОСНИХ ФОТО

Дні 29. грудня 48. до 9. січня ц. р. були великих сяяння для австралійських скавтів. У Вонга Парк (Мельбурн) відбувалося Пан-пацифістське Джемборі скавтів, тобто міжнародна зустріч скавтів із країн розташованих над чи перед Тихого океану.

Бже три місяці до відкриття скавтська гарячка охопила була цілу Австралію, особливо ж — стейт Вікторію. Не було радіо-передачі, в якій не говорилося б про Джемборі. На всіх об'явах, на поштових марках, в пресі — веселі обличчя скавта в широкому скавтському капелюсі. Фото політичних діячів зникли з перших сторінок часописів, замість них усоди — скавти. Фото із скавтського життя і скавтський усміх зайніли місце воєнних фото і зведені з Китаю та Індії.

Хай сміються скавти! Людям і всьому світові треба ж сміху!

Треба признати, що австралійські скавти заслужили собі такої уваги. Багато місяців перед Джемборі два дні кожного дня тишка привезали вони підготовним працям у Вонга Парк. Замість голфових палиць узяли в руки лопати, крікетові ж м'ячики заступило им каміння, що з його вони вицвичували терен майбутнього Джемборі.

Не зупинили скавтів і гарячий вітер із півночі, ні потому перед самим Різдвом західний вітер, що позмінив шатра і розмін дощем дороги. Все залишилося на місці, бо ж будували скавти.

В день відкриття — 30. грудня 48 року — скавтська родина вітала своєго начальника скавта лорда Рувелена. Привітання було голосне і бурхливе і вони наїроще свідчило, що дуже люблять і поважають скавти своїх провідників.

З європейських націй у Джемборі брали участь тільки літоговці і латвійці — ті, що жили вже в Австралії більше року. Українці участі взяли ще не змогли, бо їх небагато і розкинні вони по цілій Австралії. Частенько і не знають один про одного.

Я — ЄДИНИЙ УКРАЇНЕЦЬ НА ДЖЕМБОРІ

Не треба нікого й розпитувати, що добігати до Вонга Парку, де відбувалася зустріч. На кожній мельбурнській станції на всіх роздоріжжях об'яви її заклики відвідувати Джемборі.

Перший раз за три місяці відігло пластовий одністорій і їду до Вонга Парк, на жаль я гість, а не як глядач. Швидким електричним поїздом війджаю із мельбурнського дівіця на схід виходжу з поїзду в містечку Рінгвуд.

По дорозі знайомлюся із першим зустрічним австралійським скавтом, що іде теж на Джемборі. Одним із автобусів дістамось до мети.

Вонга Парк. Донедавна незамінний шматок австралійської дикої природи, нині — чимале, одинадцятисячне скавтське місто. Навіть птахи, осіли більш різномірні попугаї відлеті-

ли, сполохані новими галасливими гітами.

Ніколи ще не було тут стільки людей. Зацікавлені ж Джемборі вся австралійська людність.

Купиниці ману таборів, я називав свою супутниця своїм провідником і спонукав його таким чином показати мені табір. Мій провідник вдався на лихо якісь несміливий, хоч і довгий, як понеділок.

Найперше ми подалися на зісце тaborування його гуртка. Ідемо стежкою, висичено узбіччим гори понад глибоким провалом, із шумною рікою внизу. З голосників мелодії най-модерніших пісень, мабуть, для розлагів відвідувачів ...

Проходимо через торговельну частину табору. Тут можна купити морозиво, цукорки, овочі, навіть курило. Майже по коліна — трохи переборчиваши — ідемо у сміття. Це, мабуть, знову ж таки гости, не знаючи, що скавт має дбати про чистоту, поиздивували стілки відпадів. Трохи далі наївся велика площа із силово сильним лавок. Тут щоцевечера виліглюють фільми для скавтів.

Минувши площу таборової ватри, потрапляємо в головну водо-проводну мережу табору. На підвищенні водоподілу, до якого жечуть рурами воду із річки. Поблизу теж спортивна площа. На дорогах уже не порох, але болото, що його і при набірці голі не можна обмінити.

Ще трохи і мій провідник знаходить тaborovicе свого гуртка. Представляє мене кожному із членів гуртка і всі погоджуються іти разом на дальші оглядини табору.

НАЙБІЛЬША ДИВОВИЖА — ПАКІСТАНЦІ

Мої нові знайомі хваляться своїми, справді гарно і дайбільно виконаними тотемами. Розпитують мене про ук-

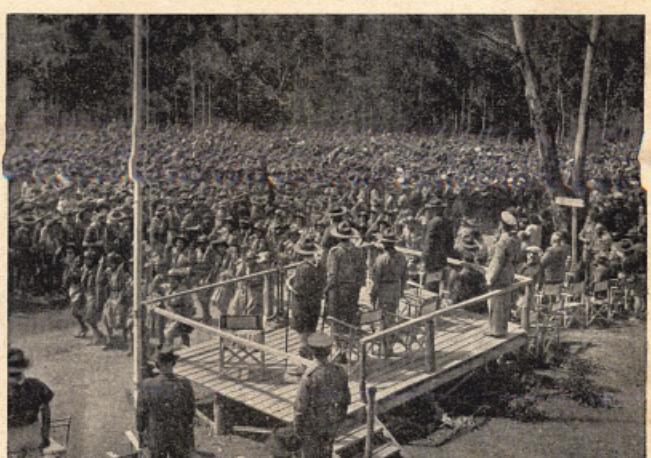
Із австралійського Джемборі:
Перегляд скавтських одностроїв

райській Пласт, оглядають українські пластові відзнаки. Ради б обмінитися, але ж я маю тільки по одній. Тоді дають мені кілька своїх, вишихи на сукні. Виявляють бажання показати мені табір литовських і латвійських скавтів. При тому виникає суперечка: Чи литовці з Латвії чи Литви?

Литовці користуються величим зацікавленням, бо гарно прибрали й обробили свій табір. За найбільшу діловижку вважаються пакістанські скавти.

Минувши малайські та інші «колір» табори виходимо на гору, над річкою. Внизу — шатра морських скавтів і видно ту частину річки, що й поглиблено і пристосовано для купання. Там недавно втопився один австралійський скавт.

Пройшовши ще кілька таборів, вертасямося і мої провідники запрошують мене на спільну вечірню Іхнього відділу.

Із австралійського Джемборі: Скавти дефілюють перед своїми провідниками
(В середині лорд Рувелен — Начальник Скавтів)

До історії Пласти на Закарпатті

Пластові куріні на Карпатській Україні в 1928 р.

На Карпатській Україні в 1928 році існувало 38 п. курінів. Поділу на хлоп'ячі й дівочі з'єднання не було. Нижче подаємо деякі дані про ці куріні за оголошеннем про передплату часопису «Пластун», надрукованому в цьому ж числові в числі за квітень 1928. Місця осідку деякі п. курінів там не подано. Тому просимо тих, в кого склонилися відомості про це, подати доповнення на сторінках «Молодого Життя».

Чч. Місцевість: Школа:

Н о в а к и	Зв'язкові, або куріні:
2. Ужгород	Нар. школа
Н о в а ч к и	
1. Ужгород	Нар. школа
2. Ужгород	Горож. школа
Ю н а к и	
1. Ужгород	Пімназія
3. Мукачево	Торг. Академія
4. Ужгород	Горож. школа
В е р е г о в о	Пімназія
16. Севашло	Торг. школа
17. Хуст	Нар. школа
18. Хуст	Горож. школа
19. Хуст	Пімназія
23. В. Бачинський	Горож. школа
25. Рахово	Нар. школа
34. Дранці	Нар. школа
? Пришів	?
Ю н а ч к и	
2. Ужгород	Пімназія
5. Ужгород	Горож. школа
9. Берегово	Пімназія
16. Мукачево	Торг. Академія
34. В. Березка	Горож. школа
Старші пластуни	
33. Ужгород	Учит. Семінарія
? Прага	Університет
? Прага	Університет

Перше українське гніздо новаків
(За ужгородським «Пластуном»
ч. 2, 1928)

Дні 2 листопада 1927 р. засновано при народній школі в Ужгороді перший відділ вовченят (новаків) і другий відділ лисичок (новачок).

На свято заснування прибули делегати із 1., 2., 4., 5. і 33. п. курінів в Ужгород.

Зорганізував відділ і відбув з ним сходини скм. Л. Бачинський.

Приступні на сходини пластуни показали децо з того, чого вони навчилися в Пласті.

Після тутики із дітьми відбувся за-плив. Першого дня зголосилося 97. при-хильників-новаків.

Все поділено на роб. Впорядниками стали учителя народної школи Рудльовач і старші пластуни з 33. курінів при учит. семінарії — Товт, Мандзюк і Милювець.

ПЛАСТУНКИ, ПЛАСТУНИ!

»МОЛОДЕ ЖИТЬ«

Це Ваш часопис і Редакція хотіла б зробити його якнай-кращим пластовим часописом. Але ж для цього треба, щоб у часописі співпрацювали Ви, надсилаючи

свої статті, оповідання, нариси й поезії, описи майданів і зустрічей, фотографії і рисунки, дописи з пластових імпрез — концертів, святкувань, і все те, що варто надрукувати в часописі!

Всі матеріали надслайта на адресу

Кооп. Пласт (Для «Молодого Життя»)

РЕГІОНСУРГ.

Гантігерзідлонг.

Не подано місця осідку і прізвищ зв'язкових, опікунів чи курінних та-хих п. курінів: чи 6, 7, 11, 12, 13, 14, 20, 21, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 37.

Невідомо, яке число мали куріні ст. пластуни у Празі і юнацький курінь у Пришеві.

Українські пластуни під час Першого Конгресу Українців у Бельгії
Фото: Артіс

Із австралійського Джемборі:
Скавти будують табір

Поки почалася вечірня, я приглядався їх побутові. В шатрах багато пороху, бо не мало чим підстелити. Гілки тутешніх дерев на підстілку непридатні, а трава вигоріла від сонця. Шатра обкопані; трохи недбало, дощу скавти мабуть і не чекають.

Вечеріо Імо не є їднак, але з тарілок — ножки і вилками. Сидимо в їдальні при столі.

Знайомлюся із їхнім скавтмастром. Він цікавиться, що українці не говорять... московською мовою. Прощаємося з ним дружньо.

Члени гуртка проводять мене до автобусу. На прощання їх гуртовий причіплює мені відзнаку Пан-лапі-фістського Джемборі.

Пл. розв. Н. Грушевський

Пластового Світу

Королівськими скавтами (King's Scouts) — йменовано 145 канадських скавтів. Це найвище канадське скавтське відзначення. Іменування відбулося в Торонто.

Джемборі канадських скавтів відбувається в лісі Канаді, на річці Отава, недалеко канадської столиці. Братимута в цьому Джемборі участь бой-скавтів віком 14 до 17 і п. років. Всіх учасників, вражовуючи свою і проніднівши, буде 3.332. Морські скавти матимуть окремий табір на одному з островів.

Присягачувати більше уваги правильному поширенню скавтських капелюхів — за-кликає Чіф Скавт британської імперії лорд Ровелен. Він бачить — як каже в своєму зверненні — мало скавтів, що носять б правильний скавтський капелюх. Скавти як пісниною носять свої капелюхи гарно, чисто і просто.

Двом скавтам із Нордісм (Англія) запи-зано очі й вивезено в цілком невідому Ім'я окопцю. Там дистали вони компас і — на-каз: якіншіндзе знайти дорогу додому. Наказ виконали обидва скавти блискуче.

Чернеча гора

З чандрівок по рідному Краю

На могилі Шевченка

Дня 10. березня (26. лютого ст. ст.) 1861 року в далекому, непривітному й чужому Петербурзі перестало битися, сповнене любові до України, серце її великого сина.

Усі хто зізнав і любив поета, пам'ятало його волю, його заповіт: добре, як умре, то поховати його на могилі,

«Серед степу широкого,

На Вкраїні мілій.»

Але зробити це не легко було: треба було дійти до дозволу російського уряду перевезти тіло поета на Україну. Поховали поета на Смоленському кладовищі в Петербурзі, а тимчасом почали домагатися дозволу на перевезення.

Не без труднощів, але ж дістали. Ще взимку кінами повезли труну т. зв. Білоруським шляхом до Києва, звідки мали перевезти її під Канів, де поетові друзі придбали були ще за життя поетового грунт, щоб він оселився на любій Батьківщині.

У Києві труна стояла в церкві Різдва Пр. Богородиці на Подолі, неподалеку від Дніпра. Цю церкву большевики зруйнували цілком рр. 1934–35, коли нещадно инищили українські монументальні пам'ятки.

Царська поліція мала балато клопоту: церкву стерегли і ввесь час будо тут багато агентів, які придувливали всім присутнім і виявляли «заспівниці».

Особливо збентежилася поліція, коли нічовою жінкою поклали після панаходи на труну терновий вінець. Ретьельно «служаки» кинулися шукати «винну», але Ім не повелось: вона знала в інтові, що сковав її.

Вікінги пароплав з поетовою труною виришив в останню путь. Сила-сміленна кили зібралися навколо пристані, щоб віддати останню шану, провести в далечу дорогу борця за волю України.

На високому правому березі на Чернечій горі під Каневом лягло спочигти «Козацьке біле тіло», китайкою починте. Насипали високу могилу, а на ній поставили великий простий, без окрас, хрест. Навколо ж, як і сподівалася колись поет: і галі і залізи широкополі, і Дніпро, і кручи, було видно, було чути, як реве ревучий!

Могила стала найдорожчою цінністю синів усіх українських земель. Сюди, мов на пропу, приїжджають і приходили люди і зі Львова, і з Харківщини, і з далекої Вороніжчини, не кажучи лише про Київщину або сусідню Полтавщину. Усі знали це місце, місце вічного спочинку найбліжшого сина України, що все життя відвідав її.

Ця могила завдавала завжди багато турбот і царятові, особливо ж в дні 25.–26. 'запогостого ст. ст., в Шевченкові дні, коли багато людей прагнуло дістатися сюди, щоб «пом'януть» не злим, тихим словом свого великого земляка. Тоді стояла тут завжди варта оз-

бронених поліцій, що нікого не підпускали до могили.

* *

Уперше я побачив Шевченкову могилу ще дитинкою, ідучи з батьками пароплавом з Києва до Катеринослава. В моїй пам'яті лишилася наважда величний хрест, що височив над сивими хвилями Дніпра.

З того часу з'явився в мене бажання відвідати поетову могилу, поклонитися їй. Пригадувалися батькові слова, коли він показав мені могилу, кажучи, що це за Україну «його» замучено колись.

Надійшла революція. Розпочалася тижденно боротьба за волю України . . . В той час мені з товарищами пощастило побувати на поетовій могилі. Це було напрощені. Де-не-де ще лежав сніг, але повітря було чисте, ясне, прозоре . . .

Ми підійшли до хреста і скилили голови. Далеко, внизу розкинутий Дніпро широкими хвилями мчав свої води до нашого Чорного, козацького моря . . . Біля хреста хотів поклав невеличкий віночок, сліпленій із сочни та барвінку.

Навколо було тихо. Ця тиша нагадувала уроочисту тишу церкви, де щойно закінчилася служба Божа . . .

З вірою і певністю перемоги пішли ми потім туди, куди кликала нас Батьківщина словами свого сина: «Вставайте, кайданів порвіте!»

* *

«Чимало літ перевернулось, води чимало утекло.»

Московський наїзник — большевики знову заграбали всю Україну.

Руйнуючи, инищчиши все, що нагадувало українцям «діла славних предків великих», «вправлюючи» твори

Хмарні. Хвили темносині в мілівіні відблисках зорі. Шумливий дощ передосинній нас зустрічає на Дніпрі.

Уже й зорі давно не видно, з очей зникає далина, лише з туману, мила й рідна, гора Чернеча вигрина.

З'їшли в задумі . . . Коло неї хили тихе гомонять, на ній трохи і лілії багряним полум'ям горять.

І вітер стих, затих помалу і дощ, що сів без кінця, і життєдайні сонця стало інадійствім образом співця.

Із збірки «Лірика» Київ, 1941.

Шевченка, Москва, однак, не насмільюлася розріти «Велику могилу», зрушити її. Зробили підліще. Виголошили, що Т. Г. Шевченко був безвірником, вірним притлем «старшина братства», советські можновладці вирішили хреста скинути і побудувати на могилі пам'ятник.

Пам'ятник виконано абиляк, а цей «хахлик» научувалися, на задній стороні його викарбувано російською мовою віршівок з щоденника Шевченка про Вашингтона і Уатта.

Нижче пам'ятника побудовано гірсьаль. Могилу і прилеглу територію оголошено «заповідником». Все на тій щоб показати, як «чужі люди» виникають «зворожливу» турботу і як вони бережуть могилу великого сина України.

Але довго так не буде . . . Замість неизгрібного пам'ятника на могилі стане знову простий, величний смок простого хрест і благословитиме знову і Дніпро, і степ, і безкрай прости — землі України.

Н. В.

Церква Різдва Пр. Богородиці в Києві на Подолі (збудована 1934/35) (Тут стояла труна Т. Г. Шевченка дорогою з Петербурга до Канева).

Добрий Бог дав людині лещета . . .

З неколінниками на мандрівці верхів'ямі Камінного моря

Ми познайомилися в ховиці, куди обір самотнім під вечір. При віспі, за одним столом, перекидаємося лжома фразами — і називаємо се. Сам «пекольники»), стверджує. Цей високий, худорливий чоловік, таким характеристичним довгим осом, найвидатніший представник верхесгаденської сім'ї гірських професій (бергфюреїв). Прізвище росто легендарне і відоме не тільки баварських Альпах. Воно промовляє до альпістів своєрідно, тільки зазумілою мовою . . .

Коли стиснув яому руку, запитую що не показатися зеленим):

— Це ви славний бергфюре, що даний пережив «чорний день Вацані?»*)

А коли він притакус, вичуваю, що іоміж нами нав'язалася вже нікта, це нам вже буде про що розмовляти. не помільяє. Довго сидимо ввечорі слухаємо його оповідань-спогадів. сказувати вміє, а за 20 років берг-портерства, має і про що. Коли пізно очі ідемо на відпочинок; «білій» анс, немолодий за свого друга, чат-тус мене цигаркою.

— Знаєш, — говорить, — він рідко золи хочає розказувати. Цей ні-ні-ній чудовий вечір завдячуємо тобі. Ми вирости і зріднилися з цими долинами, верхів'ями, вони нам дали... Ходити по горах — це на-шика потреба. Ми мусимо ходити, ми це вже маємо в крові . . . Мене, нас всіх це дивує, що ти українець, так полюбив наші гори. Ми вже не раз зустрічалися в різних ховицях. Україн-яна, я промірив її простори від Күнзані по Карпати. Чудовий край, а інакож на глибокій руборі на рівніччі, — це пам'ятка з України . . .

*)

Довго гуторимо. Розказуємо про себе, про свої рідні країни, про мандри . . . Бажаючи доброй ночі «білій» Ганс каже:

— О, коли б люди більше любили гори — іншими був бы світ. Ми, що любимо гори, розуміємо себе взаємно, без різниці національної приналежності . . .

Третій з товариства, молодий, на око не більше як 20 років Франц. Він інвалід, без ноги. Не знажаючи на калінцю, іздить на лещетах. Іздить на одній лещеті, підпираючись кінчиками, з коротенькими лещетками на кінчиках. Він, розказував «білій» Ганс, 15-літнім юнаком заблициав прекрасно опанованою технікою з'єду. Ним, думала, ще будуть пишатися . . .

Останній з чириків «чорний» Ганс. Один з кращих лещетарів Верхтесгадену. Твердий, витриманий, завзятий і чортівськи відважний. І як на доказ цих слів, він низький, широкоплечий, з твердими рисами обличчя і, як смеється, сміється всією своєю істотою, вилукуючи білими, як сніг високих шпилів, зубами . . .

*)

О год, б-тій покидаємо Фунгензее-гас. День заповідається гарний: на небі ні хмариночки. «Чорний» і «білій» Ганси несуть в наплечниках кінки-лещета Франца. А він, на ми-

Ігор Ш.

Альпам

Ви силні, та велично похмурі,
Без лісів чи окрас чарівних,
Все дрімaste вічно байдужі
Ни залишання хмар бараніх.

Вам байдуже, чи сонце ціле
Ваші шпильі в межах лісів,
Ваше серце кам'яне не чус
Шуму — казки мрійливих лісів.

Недосліжні Ви, часом й суворі
Не один вже сміливець — юнак
Здобуваючи урвища дики
У проваллях пропав без ознак.

І тому не рівня ви Карпатам,
Що окутані зеленою плянкою
Ставлять опір стадам гарматам
І скривають бессмертну УПУ.

Ви безстрашні, це правда, і сміливі
Б'ється бурі об вас надарма
І хоча Ви безкрай мор море —
То Карпатам Ви все ж не рівня . . .

тина. Від Верхтесгадену все потонуло в чорних хмара. Вони обперлися об Вацмана, торкнулися високого Гундстада, занісні мережевими ліскавками. Несеться далеким відгомоном гурkit гором . . . А ми стіймо на високому шпилі, все ще в сонці . . . Німці радять не поспішати, мовляв, бура боком піде. Тому заховавши за виступ скел, курять цигарки, не звонячи очей з Вацмана. Крадьма спостерігає бергфюре. Стоять, спираючися на скель, без руху. Обличия спокійні і тільки кутики уст немов лягенько дріжать. В руці призабута цигарка. Спостерігаю його донечко. Рантом здригнувшись і, немов ховаючись під якоюсь примари, прислонив рукою очі.

— Такий був Вацман, в той «Чорний день» — промовив по хвилині до

Церква св. Вартоломея над Кенізє в Альпах

фото: Р. Загайкевич

нас. — А тепер, — вже цілком іншим голосом, — поспішаймо, пора!

Справді! Цілком непомітно підпоплаць на шпилі Тасерів (Tennessee Tower 2578 м.) чорна хмаря. На хвилинку немов спинилася, немов завагала і поповзла «поволанчика».

Ми вже на лещетах, Згіджакамо у вузьку долину під Гріскогель (Gries K. 2542 м.). Летимо «шусом» вниз, аж відхід запирає. Ще короткий підхід і знову в долину. Кілька хвилин і ми вже над Фунтентесом. Майже «на ходу» відпинаємо лещета і ляжнайскоріше — хмари вже торкаються вершин дерев і чуті шум зливного дощу, — візгаємо до сховища...

Тільки скідаємо перемоклі черевики, почув і велику втому. Імо швидко вечірко засинаю вдоволеній днем, що мінає...

На двірці в Берхтесгадені пронизався. Коли стиснуло руку бергфюрера, почуваю, що в йому маю справжнього приятеля. Ще на короткий час затримує товариство залишити, чи знаємо, що дає людині лещета? Падуть різні відповіді і ні одна не вдоволяє його.

— Добрий Бог дав людині лещета, щоб вчинити її щасливішо. А було воно так:

— Якось, давно, загнався взимку за звірину сміливий мисливець далеко в гори. Глибокий сніг не дав йому змоти потрапити додому на Свят-Вечір. Самотний сидів в цей вечір при ватрі і сумував. І відивлячися на маєнчу смірчику, що золотилася відблисками багаття, став молитися. Добрий Бог, що все бачить, засумував. Запримітили ще янголи і хотіли його розвеселити. — Облизнте, сказав добрий Бог. — Не можу я веселити бути, коли в цей вечір людина сумує. — То ми її розвеселимо, — загомонили янголи. Один сказав: — Я дам Його пріорі самочітвіт, другий — я й поладарем вчиню... А святий Архистратиг Михаїл так мовив: — Знаю, Пане мій, людину, що в Свят-Вечір сумує... Не ущасливлювати її самочітвіт пиши, ні царство... Людина ці мандри любить і свободу... Дозволь мені скромний подарунок Його дати, що щасливу напевне Її зробити...

Ранком, коли проснувся мисливець, під смірчиком, що Її ввечері так гарно золотилося, лежали лещета.

— Так, мої паноне, добрий Бог дав людині лещета!

Скм. Ю. Федорович

*) «пекольники» — добри лещетарі.

**) чорний день Вацмана — згадка про снігову бурю на Вацмані що забрала багато жертв. «Чорний день» по повторюється в 1946 році. Тоді згинуло 4 особи.

ВІЖДЖАЮЧИ ЗА КОРДОН НА НОВІ МІСЦЯ ПОСЕЛЕННЯ ПОДАВАЙТЕ ЗАВЖДИ ВАШУ НОВУ АДРЕСУ ГОЛОВНИЙ ПЛАСТОВИЙ СТАРШИНІ У МЮНХЕНІ І ВІСИЛЬКОВІ СТАНІЦІ В АВГСБУРГУ

БУДУЙМО ЛІТАКИ

АЕРОДИНАМІКА МОДЕЛЮ ЛІТАКА

Зміну кулу огортає незримий шар газу, такий важливий для життя людей і тварин — повітря. Воно має не тільки свою вагу, температуру й тиск, але й чинить опір у порушуванні тіл.

Тут цікавитиме нас порушування в повітрі тільки «кралінних форм». Країни форм (мал. 1) — це форма країн рідини, яка спадає до землі, приймаючи вид, що його надає їй повітря.

Крило літака в перерізі має форму, наблизену до форми країн (мал. 2). Її, рухаючись в повітрі, воно намагається змінити і здеформувати течію повітря відповідно до своєї (крила) форми. Про цюм постає зміна швидкості течії повітря на спільній і на го-

так постас зрив течії повітря уздовж «мотузки» (мал. 4).

Чим більша ширина кінцевого крила, тим більше постас зриву. Отже опір крила еліптичного (мал. 4) і трикутного (мал. 3) крила відповідно менший.

На мал. 5 показано, що зміна ширини крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн. Є деякі труднощі в будові еліптичного крила, головна з них — складність конструювання розширення його розмаку (довжини) відносно його ширини.

Таке ж важливе значення має як кінцева ширина крила, має і другий важливий співчинник, а це — будівництво між зривами течії повітря вигладі «мотузки». Коли крила такі розрізнені, тоді такі «мотузки» поєднуються один з одним, що викликає збільшення опору. Цей опір називається «індукційним опором крила». Величина розмаку крила (довжини) відносно його ширини вимірюється відносно його ширини.

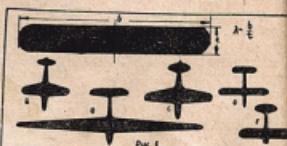

Рис. 1

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 2

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 3

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 4

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 5

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 6

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 7

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 8

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 9

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 10

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 11

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 12

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 13

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 14

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 15

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 16

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 17

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 18

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 19

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 20

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 21

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 22

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 23

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 24

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 25

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 26

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 27

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 28

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 29

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 30

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 31

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 32

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 33

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 34

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 35

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 36

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 37

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 38

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 39

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 40

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 41

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 42

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 43

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 44

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 45

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 46

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 47

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 48

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 49

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 50

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 51

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 52

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 53

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 54

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 55

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 56

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 57

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 58

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 59

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 60

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 61

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 62

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 63

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 64

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 65

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 66

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 67

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 68

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 69

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 70

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 71

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 72

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 73

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 74

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 75

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 76

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 77

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 78

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 79

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 80

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 81

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 82

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 83

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 84

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 85

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 86

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 87

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 88

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 89

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 90

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 91

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 92

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 93

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 94

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 95

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 96

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 97

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 98

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис. 99

ширина крила, що викликається зміною його форми, вимірюється відносно його безкрайніх країн.

Рис.

Купок філателіста

Іюні українські пластові марки

Красна Пластова Старшина на британську суму Німеччини видала від накоди «Пластового тижня» (20–27 лютого 1949) три марки (синю, зелену і бронзову), всі вартості — 25 пф. На всіх марках один малюнок: земля куля, вкрита пластовою хустиною і з

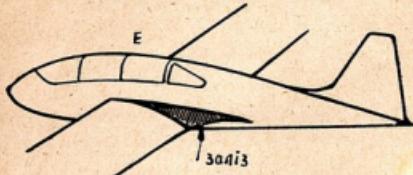

Рис. 6

безмоторовий літак (ширіл). Літак цього типу має велике видовження і елиптичну площину з розмахом крила. Це видовження характеристичне для крила і для цілого літака.

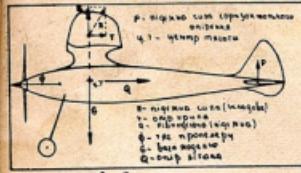
На мал. 5 Д — модель літака з гвинтовим мотором і на мал. 5 Е — літак з бензиновим мотором.

В безмоторових літаках видовження буває від 10 до 28 і в моторових літаків і в моделях від 7 і пів до 10.

На загальний опір літака складається опір крила і сума опорів всіх частин.

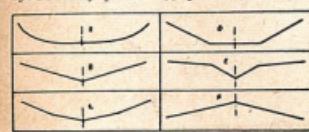
Кадові літаки треба будувати у краплевидній формі, або найкраще відповідно до того, як течія повітря огортає крило.

Чимало впливає на загальний опір літака положення крила сутичко висоти кадовби. Найменший опір дає середнє положення крила. Великий опір викликає долішнє і

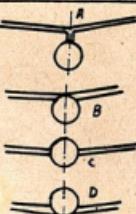

рішення положення крила — т. зв. опір інтерференції. Для зменшення цього опору стосують спеціальні опливи, що вирівнюють завірені струми повітря при сполученні кадовби з крилом (мал. 6). Для горішнього положення крила будують ще т. зв. балдахин (мал. 6 А), щоб в такий спосіб зменшити опір інтерференції. Одночасно з поганим прикмет «балдахин» є те, що він держиться слабко своїм закріпленим в кадовбі, що комплікує розв'язку конструкції. На мал. 7. представлений вигляд такого модельного з боку і розташування динамічних сил.

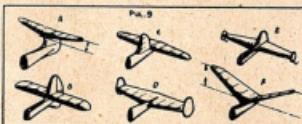
Дуже важливо для літака є стійкість (поперечна рівновага), що має великий вплив на досконалість літаку. Головну роль відіграє підгин крила.

На мал. 8 — це підгин крила, коли дивиться зпереди (мал. 8 А) на мал. 8 Б крило підгнене за законом еліпса. Це добре розв'язка, але труда під час конструктування. Найкраще для рівноваги і для нескладного будування — це підгнення крила (мал. 8 в), а за

ним — С, Д, Е — мал. 8. Відвернене «V» (мал. 8 F) не є взагалі стійким. Його вживався тільки інколи для горизонтального оперення із сумеричним профілем. Розташування крила на висоті кадовби має також

важливе значення для поперечної рівноваги. Горішнє розташування крила більше стійке як долішнє, тому при долішньому положенні крила треба дати більше «V» крила, як для горішнього планінга. Оперення крила має приблизно за обрисом ті самі види, як крило і теж подібні aerodynamічні сили. На мал. 9. представлені різні види розв'язки горизонтального і вертикального оперення.

Ширше про вибірнання величини площ оперення буде мова в черговій нашій статті. Там же буде про викресловання профілів крила.

Ст. пл. В. Гаврилко

ЯК ПРИЙМАЮТЬ ПОРАЗКУ СПРАВЖНІ СПОРТОВЦІ?

Пробним каменем справжнього спортивця — це вміння не тільки вигравати, але і приймати поразку. Гарним прикладом такої справжньої спортивної поведінки можуть бути футбольні змагання, що відбулися свого часу між Англією та Швейцарією.

Коли швейцарці перемогли англійців 1:0, то капітан британської дружини Гардів підійшов до Стефена, провідника швейцарців, стиснув йому руку і сказав: «Ми гратаємо вам!»

Учевчарі під час банкету капітан швейцарської футбольної дружини заявив:

«Сьогодні добула перемогу наша дружина. Але вона бас не перемогла, тільки виграла гру. Ви прийняли це з усмішкою і тим дали нам добру спорту лекцію. З цього можуть навчитися деякі люди, що коли хтось програє змагання, то це не втрачаче на своїй вартості».

Подав Беркут

Куплю або заміню за інші марки серію українських пластових марок, виданих у Львові 1925 року, і серію пластових марок (три купороси), видану в Парижі, мабуть 1938 року. Вислати на адресу «Молоде Життя», Ренсбург, Ганггофсрідлонг (для Філ).

Вгорі: Марка Кр. пл. Старшина у Ганновері; Внизу: Австралійська марка, видана з нагоди 10-ї Пацифіцького Джемборі та марка філіппінських скаутів.

надписом «Скоб», пластова лілех з украйнським і латинським надписом і написи: Пластовий тиждень — 20–27. II. 1949 Scout Week i Pfadfinder Pfadfinder.

Марки проектував скм. інж. В. Шевченко і рисувала їх п-н Іогансен. Друковано їх в одній із німецьких друкарень у Ганновері по 1500 примірників кожної барви. В продажу були вони під час «Пластового тижня» цього року.

З цієї ж нагоди Красна Старшина видала ще пластову картку за рисунком пл. сен. Анатолія Яблонського. Картку друковано в Ганновері в чотирьох барвах по 1000 штук кожної.

Поштова марка з нагоди Джемборі скаутів Пацифіку

В Австралії (Jatta Brae, Wonga Park, Victoria) відбулося в дні 29. «рудня 48 до 9. січня 1949 Джемборі скаутів Пацифіку». Австралійська пошта видала з цієї нагоди марку за 2 і 1/2 д. на якій рисунок скавта в повному односторонній або австралійського краєвиду. В горішньому (лівому) розі марки напис «Pan Pacific Scout Jamboree 1948–49», в правому — вартості марки і напис Австралія. Марка поздовжнього формату, друкованої в аркушах по 160 примірників.

За «Emco Monthly Journal»

Подав С. Г., с-ець, Торонто

Кожна Пластушка і Кожен Пластуш дбають про те, щоб передплатниками «Життя» стали їх Батьки, Рідні і Знайомі!

З пластиового Хитра

Зустріч із бельгійськими скавтами

(Лист із Лювену)

Опівдні, в перерві між викладами, пафета сповіщає: сьогодні зустріч із бельгійськими скавтами — студентами.

Увечорі три чверті на 7 стоям під піктограммами ратушем Лювену. З'являється і бельгієць, скавт, що поведе нас на місце зустрічі. За пів години ми вже в одному з монастирів. Нас вітає гурток бельгійських скавтів і іх опонук О. Поль.

При іграх і підвічірку познайомлюємося більше. Наши «свяжоспічени» лювенцім розмови по французькі дістались ще не легко. В допомогу став німецька й англійська мови. Бельгійці дуже цікавляться нашим Пластом і теперішньою ситуацією в Україні.

Розмову ведемо далі в ліску біля ватри. На бажання господарів Колюбом переказуємо коротко історію нашого руху. На запитання не вистигаємо відповісти. З черги бельгійці розпінають про своє скавтування. В Бельгії існує три скавтські організації: католицька вальонська, католицька флемандська й організація загальних бой-скавтів, до якої можна належати без огляду на релігійну належність.

Спалахує багаття і бельгійською землею йде вихром аркан. Грас наша «оркестра» — скрипка і гітара. Дальше чергуються бельгійські й українські пісні і танки, виступає пластунська скрипалька...

Круг навколо ватри тісніше, надходить ніч — пора розходитися. Молимося ще за світле майбутнє обидвох народів, провідників нашого осередку праці дякує господарям і передає Андре Трістону, іхному провіднику, синові бельгійського генерала, українську пластову лілієвку з трізубом. Прощаємося. Господарі просять, нас не забувати, обіцяють від себе допомогу книжками й матеріалами.

Відходимо певні, що масив нових друїз. Нас проводить дехто з бельгійців. Йдучи жартуючи і співаючи. Жан чи Жак, що йде поруч, співає разом з нами «Ой, видно село» якось незрозумілою мовою. Люден вже спить і на Ст. Пері б'є дванадцять, коли добиваємося до своїх мештань.

Чорний Дух

Станиця «Карпати» у Форарльбергу

Праця на Пл. Станиці у Форарльбергу йде безперервно, хоч з огляду на відсутність чимало осередків зліквидовано. Сьогодні існує тільки два пластові осередки — Брегенц і Дорнбрін.

В січні, другого дnia Різдвяних свят, відбулася в Брегенці спільна ялинка для всіх пластунів Форарльбергу, в якій взяли участь представники чужих скавтових уладів й українських культурно-освітніх установ. Цього ж дня пластові гуртки і рої з Брегенцу влаштували веселі вечір, прибуток якого пластові осередки колядували на Рідину Школу інвалідів і ще прували на «Пласт».

З нагоди свят 22. і 29. січня відбулися пластуни святочні ходини.

В лютому з нагоди Пластового Тижня відвідували хвороби по школах і дні 22. — в день народин Бі-Пі — відбулися спільні зібрання з представниками австрійських, польських, естонських, литовських, мадарських й австрійських скавтів. У програму зібрання входили розповіді про життя Бі-Пі і про історію окремих скавтських організацій та висвітлювання

Пластовий тиждень в Брегенці (Австрія)
Читають «Життя»

фільму із життя в таборах Егіт 1948 і в таборі Тревано (Швейцарія) 1948.

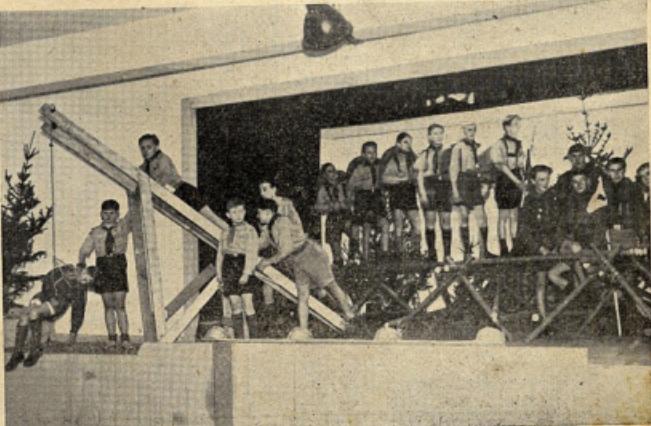
Комбінатор

«Пластовий Вечір» в Авгсбурзі

В дніх 20. до 27. лютого ц. р. відбувся в Українському Таборі в Авгсбурзі «Пластовий Тиждень», на програму якого склалися Госпудження, доповіді, виставка пл. праць, гутірки, гри і пластове «добре діло», виконувані пластунами для людності табору.

В п'ятницю, 25. лютого на закінчення Пл. Тижня, відбувся широко розрекламований «Пластовий Вечір». Не зважаючи на дощ і бурю, нова таборова театральна зала сповнилася вщерть гістіями.

О год. 19. — перша несподіванка —

Пластовий Тиждень в Авгсбурзі: Фрагмент з монтажу Сука «Пластовий Вечір»
(Практичне пластування: будова моста, пристосування пл. вузлів)

З пластового тижня в Авгсбурзі Куток у пластовій доміні

замість дзвінка три дзвінки співляють, що вичір починається. Цілих півтора години гости захоплені стежать за акцією цікавого монтажу Сука, що від сліз з сміху (дослівно) перекидував іх до сліз із зрушеннем, спогадів, настрою.

Вже перші виступи ввели присутніх в цілому інший світ. І — «Вартуй, варти, варти...» і рання зоря в тabori, і — «Сонце трисвітле» і наявні музика на ідуниках, чи «ракета» — все це не те, що ми звикли бачити на сцені.

Заходилися: пластові (нелегкі) вправи, будування мостів, що ріс на очах глядачів, пластові вузли з іх практичними застосуванням і рятівництво! І скільки пластового, немілого тумору! Згадати б тільки «гостинний виступ» у пластовому таборі «найкращого жіночого квартету — Рослянки (від — росіт) у виконанні Ганки, Ендзя, Пікаса і Зени, що від першого тону до останнього «стріл» не давали перевести відіхнувід широкого сміху. Або клопоти онуків, зніменихого Крижанівського, всі пригоди «Черепахи», монтаж «Кавки «Лист з Англії» — все, сповнене гумору, викликавало цілу асу сміху.

За веселими ігри настроїв точки: і «Скобине гілзі» Р. Кедра (декламація) і «При ватрі» — пісня Старосольського-ІІ-Ясєцького і «Ніч вже йде» на тлі ефективні декорації почій зір.

Одна з батьків

Міттенвальд завертає навесну

з ВІШКІЛЬНОГО КУРСУ КУРІННИХ УПЮ-ІВ.

(Міттенвальд 10-17. I. 49.)

огоди Міттенвальд завертає «навесну» 10 ступеня тепла в тій — якесь непомінні для тих, що прихали з Регенсбургу, Цуффентанзену, здійти «з долини» м'яким, що тільки зачепили рукою . . .

— Тей! Та це ж «нібі якісь» пластиуни, не можуть спокійно вистояти посеред та-ри (одного з багатьох ДІЛ-ІСКІХ).

Так, це вони, курінні своїх частин з'їхали на короткий час запрепрезентувати свої курені, начинчили чогось нового: з лежачими на плечах (це ж гори! — не остання мета подорожі!), ну, і щоб послухати . . . гутірок командаці скм. Б. Ще не вистигли заплановані «докладанії».

— Гало! Де ж той, що має ключі від пінишні? . . . Треба ж ліжка принести! Чи же все . . . ? Ах, рация, нині неділя, то пін в церкви, хоч вже вечір . . .

— Бунчужний також е?

Це ж не остання особа, з'явилася один з перших у зразковому (принайміні по «формі») вириді:

— Де тут Х . . . ?

— Він певно . . . ? Ага, прошу дуже! . . . Так він з Мюнхену . . . Певно з фрайманського куреня? . . .

Це вже образа. І як він смів не дозиркуватися, що друг . . . належить до тих «з подеттіми червниками»? . . .

Нині мороз. Сонце сріблиться на снігу. Нас іде по трохах.

— Скільки має це дерево?

— Зрубай і обчисли!

— Ні жаль не взял з собою сокири . . .

— А тут певно ціла зграя зазнів топталася?

— О, це тільки одна вінішка «трізас»!

Чиєтако минуле земної кори. Ось панне з шумом бистрий потік на дні засипаного провалла. Може це Кафедральний провал? . . . Це водяна прірва, післям спливачки з гір. Водяна улюблена прірва. Але з чорноземом. Глина, мішанина піски і глини, каміння, дрібного, як ріна. А нижче величезні глини каминки . . .

— Гарний крем'ян! Такий вигадливий водойо! Але «на пелікіне розчарування» — це тільки піншадок різних «нікозорій», отже чистий вапник.

Швидко котити Ізар колоду води. Сонце кривавиться на заході. Буде вітер. Красиві справді чудові. Гори стоять ніби. Щось ніжне крутиться в голові, наче казка, але така близька до дійсності.

— Гей, віваж, камінь котитися!

Чути відомін . . . Покотився відомину . . . Цак! Далі зному цак! — чути. Сокира від'їздиться в дерево.

— Не так! . . .

Хлопець випросториться і «знесажлив» дзвінить на інструктора. Як? Він курінний і не таке. Прошу дуже, покажеш.

Вінікі дві зрубані стобурні готові.

— Для всічного моєму потребіно не стільки лінни, що ви маєте. Все за 10 хв. мас бути «обрబено», передбійно і розбрізано!

Нема лінни! . . . Не біда. Падає кілька малих смerek. Стобурн не нікта, не урівнеться. До того широкий пояс з американською курткою «дастікс» добре з'язнати.

З НОВИХ ВІДАНЬ

ПРАВИЛЬНИЙ УЛАДУ СТАРШИХ ПЛАСТУНІВ І СТАРШИХ ПЛАСТУНОК
Прийнятий на другому з'їзді УСП в Мюнхені 14—15. лютого 1948. Видання Союзу Українських Пластунів. Мюнхен, 1948, 8, спор. 40 (Пікл.). Ціна 1—ДМ (Замовлення у Редакторат УСП, Мюнхен, Дахауерштр. 9, ІІ).

Про «Пластовий Віспик» (див. «З нових видань», «Молоде Життя» ч. 7 за грудень 1948) було надруковано, що він призначений для «незорганізованих» пластових частин у Канаді. Має бути: для «з овогом»

на вузли ми не скорі, але . . . «пластовий» майданчик заступити усі інші.

— Слухай, ти, не змальонує нас так безнадійно . . .

— . . . ванажує співчасник, — а то висміють «зліті».

Але ж міст готовий! За 10 хвилин. Це виправляємо.

— Вам краще вийшов тоді, як р. били на столі з патніків ножем. Панове! Піонірська служба — це найгірша при вільбечку. Ай при кухні не є так зле, ай на

Бо її справді, хіба тут не зібралися старі «вовчики» найпримітивніших вишкільних курсів, таборів, що перенесли «найпрікращі урядження» і. т. інш.?

Але передбачення справдіжуться . . .

За годину всі «шнуркуємо» довгим рядом серед блайди мрія. Зорі Й мортаги, табори сілкій літер. Маже непротяглило.

— Шо? Хтось ногу зломив?

Ай смішино, ай сумно. Хочеться іронізувати з промислового вітру.

— Віднести «додому»!

І сам зайде!

— Його лиці червени тисне!

— Ти йому та лиці здалося!

І дійсно, це тільки, що начинчиться заанджувати ногу в темряві. Гра где дали. З-заду ѹде командаці. Нас несе під гору. Вже тримаємо линію.

— Всі спираються на линію! — це хлоє жартом, але є більше «очинних жартувати». Мітто все злігає по похилих площах. Довимося «за землю». Це ж тільки імпровізація аларму. Інакше б командаці з нахи не йшов.

В. з Міттенвальду

«Чорноморці на лішетах

Фото: М. Калинич

«передовий». Мій вуйко колись . . .

— Колего, вистачить!

— Гостюрай! Чи готовий? Як, що ци То ти . . . знаєш що заслуговує після цього?

Демократичним способом відіслано його додому, решта «баштиться з ногами», але дослівно. Всі ж прещини мокрі по коліна серед лютої зими.

Відома.

— Смачного!

— Дякую!

— Ах, сі! ти! Нарешті!! . . . Ми вже почали, але слухай!

Це інструктор.

— Вас тут трохи шипунів. Знак такий ось . . . Порозуміться поміж собою. Потім в повному вириді знімките непомітно в такому то наприклад, розбиті табір і «врятуйте» від ворожої навалі. Витягните від снігу, коли знайдуть. Розуміється, будуть шукати слідів . . .

Вже кожний знає про що яде. Але хто з нас шипунів?

Найменше сумніваються ці останні. Вони вже «по конференції». Поки ворог «економідує», іх і слід простити. Лиштвів незнайдений.

Падає мокрій сніг. Віткачі ліплять із снігу «форлонну» після. Падає вогонь, що переслідували могли шукати. Позиції чудова.

Але все ж після героїчної боротьби нас стягнули винз головою з кручі над Ізаром, на традиційні місця Ю. С. В.

— Свінцемо!

ПЛАСТОВІ З'ЄДНАННЯ ДЛЯ ГПС

на ПЛАСТОВІ ВІДАВНИЦІ ФОНД зложили:

з Риму 32 — ДМ

Жинічко Кіш, Мюнхен-Фрайман (кличка віс інші жинчи 1 чоловічі Коши!) 50 — ДМ

Елін, мюнхен-Бергтесгаден 5 — ДМ

Жинічко Кіш у Міттенвальді 7.39 ДМ

Курін ст. пл. «Чота Крілатих», 1.06 ДМ

Ангсбург Новачинський рій «Бадкілка», 5 — ДМ

Ашаффенбург Таборник з Ельвангену 3 — ДМ

Курін ст. пл. Ім. Володимира Великого, Ангсбург 2 — ДМ

Збріка в Ашаффенбурзі 20 — ДМ

Пластова Станіци в Ліндсайді 50 — ДМ

Пі. осередок Гайден/Гостест (ч. Кальварійського) 20 — ДМ

Др. М. Логаза, Альтетін 25 — ДМ

Збріка на пресконфі в Мюнхен ХІІІ. Курін сеніорів «Дубова Коря» (апп-смутя) і клічка віс сеньйорські Курін . . . 29 — ДМ

Олекса Танкес з Гуртком іоначка «Смерічка» і номінал роб із Брегенц/Форарльберг, Австрія 5 — ДМ

Разом з позертками, оголошеними в по-

передніх числах Молодого Життя

99.32 ДМ

У ВІДАВНИЦІ «МОЛОДЕ ЖИТЯ»

можна набувати:

АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК

Ліва-Верб'янного

в «одному томі» — ціна 8.— ДМ

та

УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ СЛОВНИК

Ліва-Верб'янного

в двох томах — по 8.— ДМ

разом — 16.— ДМ

Замовляти і слати гроші на адресу:

Verlag „Junges Leben“ Augsburg, Kilianstr. 1

МОЛОДЕ ЖИТЯ — журнал пла-

стового юнацтва. Ліценція Dr. Ata-

нас Фіголь. Редактор Колегія. Адре-

са редакції: Регенсбург, Гантгофер

Зілдлонг (Кооп. «Пласт»). Адреса Ви-

давництва: Ангсбург, Кіліанштр. 1

“MOLODE ZYTTIA” — “Young LIFE”.

Ukrainian Magazin for Boy and Girl

Scouts Augsburg, Kiliansstrasse 1. Autho-

risation No. UNDP. 223, from 1. 1. 1949

Civil Affairs Division

Ціна — 0.60 ДМ.